Lieta Nr. 27 2116 14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014. gada 2. aprīlī

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa

tiesnese M. Griķe

tiesas sēžu sekretāre I. Čevere

civillietā

Prasītāja/pers. A/

personas kods /personas kods/

Atbildētājs/pers. B/

personas kods /personas kods/

prasībā par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013. gada 6. novembrī iesniegts prasības pieteikums, pamatojoties uz Civillikuma 177., 179. pantiem, prasītāja /pers. A/ lūdz piedzīt viņas labā no atbildētāja /pers. B/ pušu laulības laikā dzimušās meitas /pers. E/

uzturam uzturlīdzekļus Ls 70 mēnesi no brīža, kad prasības pieteikums iesniegts tiesa līdz brīdim, kad bērns spēs sevi apgādāt, jo atbildētājs uzturlīdzekļus nedod.

2011. gada 3. jūnijā panākta rakstveida vienošanās, ka atbildētājs maksās prasītājai bērna uzturam Ls 50 ik mēnesi. Par 27 mēnešiem laikā no 2011. gada 3. jūnija līdz 2013. gada 3. novembrim nesamaksāto uzturlīdzekļu parāds sastāda Ls 729, tos lūdz piedzīt no atbildētāja prasītājas labā meitas uzturam.

Atbildētājs nekādu materiālo palīdzību meitas uzturam nav devis. Ir fiziski vesels, var strādāt.

Prasībā norādīti apstākļi, ka bērns dzīvo ar prasītāju un atrodas viņas ikdienas aizgādībā.

Atbildētājs paskaidrojumus tiesai rakstiski nav sniedzis.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/, prasību uzturot, paskaidroja kā prasības pieteikumā. Papildinot, ka meitai ir psiholoģiskas dabas problēmas, nepieciešama psihologa un psihoterapeita palīdzība, smilšu terapija, kas ierobežoto līdzekļu dēļ nevar tikt sniegta pilnā apmērā. Prasītājai ir divi bērni un viņa ir trešā bērna gaidībās.

Atbildētājs/pers. B/ prasību atzina pilnā apmērā. Nekādu materiālu palīdzību meitas uzturam nav devis, jo nav darba. Apliecināja, ka ir vesels, var strādāt. Atbildētājam ir viena - prasībā norādītā, meita.

Puses par izlīgumu nevienojās.

Motīvu daļa

Ar noteiktiem rakstveida pierādījumiem un pušu paskaidrojumiem pierādīts fakts, ka puses ir prasībā norādītā bērna vecāki un ikdienas aizgādību pār bērnu īsteno bērna māte (Civillikuma 178.' panta pirmā daļa), apšaubīt to nav pamata. /pers. E/, dzimusi 2006. gada 15. novembrī, meitai ir nepilni astoņi gadi.

Pušu laulība šķirta pie zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles 2011. gada 4. jūlijā (lietas lapa 9), ko apliecina laulības šķiršanas apliecība.

2011. gada 3. jūnijā puses noslēgušas vienošanos par laulībā dzimušā bērna aizgādību, bērna uzturlīdzekļu apmēru un kopīgo mantu (lietas lapa 10), pielīgstot, ka tēvs maksās meitas uzturam minimālos uzturlīdzekļus, bet viņam ir tiesības maksāt lielākus uzturlīdzekļus.

Minimālie uzturlīdzekļi uz vienošanās noslēgšanas brīdi bija Ls 50 mēnesī, ņemot vērā bērna vecumu - 25% no minimālās darba algas (Ls 200).

Atbildētājs prasību atzinis, tādēļ tiesa, atbilstoši Civilprocesa likuma 193. panta piektajai daļai spriedumā iekļauj norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Civillikuma 1587. pants noteic pienākumu pildīt tiesīgi noslēgtu līgumu un no tā neatbrīvo ne darījuma smagums, ne vēlāk radušās neizpildīšanas grūtības un nav tiesību atkāpties no līguma. Turklāt, vecāka pienākums ir dot uzturu katram savam bērnam, neatkarīgi no mantiskā stāvokļa, neteikts ar Civillikuma 177., 179. pantiem, līdz brīdim, kad bērns sasniedz pilngadību.

Civillikuma 179. pantā noteikts vecāku pienākums samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli sagādāt un dot bērnam uzturu - ēdienu, mitekli, apģērbu, viņu kopt, audzināt un skolot, nodrošināt veselības aprūpi.

Vispārzināmi, ka uzturlīdzekļi katram bērnam nepieciešami un dodami nepārtraukti un pastāvīgi, lai tiktu nodrošinātas bērna tiesības un likumīgās intereses, atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6., 10., 18., 20., 24. pantiem, tomēr, ar ierobežojumu, kas noteikts Civillikuma 179. pantā, proti, atbilstoši vecāka spējām un mantiskajam stāvoklim.

Uz prasības celšanas brīdi iztikas minimums vienai personai mēnesī valstī noteikts ap Ls 170 (skat. www.csb.gov.lv), minimālā darba alga Ls 200, bet no 2014. gada minimālā darba alga ir 320 EUR, ko tiesa ņem vērā, noteicot uzturlīdzekļu apmēru, atbilstoši Civillikuma 179. panta noteikumiem, ņemot vērā ar likumu bija noteikto apmēru 30% apmērā no minimālās darba algas valstī bērnam no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai, savukārt līdz septiņu gadu vecumam 25% apmērā no minimālās darba algas mēnesī (bruto), pie tam, neatkarīgi no apstākļiem, vai bērna vecāki gūst kādus ienākumus vai nē. No likumdevēja viedokļa pilnīgi pamatoti, ka vecākiem ir jāpilda pienākums dot uzturu katram bērnam un bērns regulāri jānodrošina ar uzturu.

Tāpat, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, kurš jāmaksā atbildētājam, tiesa vadās no taisnprātības apsvērumiem un Civillikuma 5. pantā noteiktajiem tiesību principiem, ieskatot, ka prasītāja pastāvīgi nodrošina bērna uzturu un aprūpi, velta laiku bērna audzināšanai.

Kā vispārzināmu faktu, kas kā tāds tiesai nav jāpierāda, atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta noteikumiem, tiesa vērtē to, ka vecāks, pie kura bērns dzīvo, regulāri nodrošina bērna uzturu, fizisko un emocionālo labklājību, rūpējas, lai bērns būtu nodrošināts ar visu dzīvībai un attīstībai nepieciešamo, kas prasa papildus rūpes un laiku, kas arī noteikti ir jāņem vērā pie uzturlīdzekļu apmēra noteikšanas.

Tiesā nav iegūti noteikti pierādījumi tam, kādā veidā un apmērā atbildētājs pats gūst iztikas līdzekļus. Tomēr, tas nevar ietekmēt strīda izšķiršanu, iepriekš norādīto apsvērumu dēļ.

VSAA 2013. gada 20. novembra izziņa pierāda, ka par atbildētāju valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas reģistrētas laikā no 2012. gada decembra līdz 2013. gada maijam, ienākumu summa Ls 191243, no tiem par 2013. gadu Ls 1093.76.

No tā tiesa secina, ka atbildētājs nav pildījis pienākumu dot savam bērnam uzturu atbilstoši spējām un savam mantiskajam stāvoklim.

Samērojot pieprasīto uzturlīdzekļu apmēru ar to, ka atbildētājs prasību atzinis, viņa mantisko stāvokli, minimālo uzturlīdzekļu apmēru, bērna vecumu, tiesa ieskata to par atbilstošu un samērīgu.

Starptautiskie tiesību akti, kuriem pievienojusies Latvijas Republika, tai skaitā Bērnu tiesību deklarāciju, noteic principu, ka bērniem ir jābūt apgādātiem ar visu dzīvei un attīstībai nepieciešamo un to nodrošināt ir vecāku pienākums.

Uzklausījusi paskaidrojumus, novērtējusi iesniegtos pierādījumus, saskaņā ar Bērnu tiesību dekarāciju, Civillikuma 1., 3., 177., 178. – 179., 1587., 1838., 1842., 1846. pantiem, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6., 10., 18., 20., 24. pantiem, Dzīves vietas deklarēšanas likumu, Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 10., 33., 26., 28., 34., 35., 42., 43., 56., 59., 92., 93., 95., 96., 97., 104., 128., 129., 189., 193., 203., 204., 205. pantiem, tiesiskās paļāvības principu, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Mainoties apstākļiem, pusēm ir tiesības celt prasību, lai grozītu ar šo spriedumu noteikto uzturlīdzekļu apmēru vai pieteiktu citu civiltiesisku strīdu.

Ceļot prasību, prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tādēļ, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo dalu, tiesas izdevumi, atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punktam un 35 panta pirmās daļas 3. punktam, piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu, nosakāms, ka spriedums izpildāms nekavējoties daļā par līdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai.

Rezolutīvā daļa

Tiesa nosprieda:

apmierināt pilnīgi /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu par divdesmit septiņiem mēnešiem laikā no 2011. gada 3. jūnija līdz 2013. gada 3. novembrim summā Ls 729, kas ir 1037.27 EUR (viens tūkstotis trīsdesmit septiņi eiro un 27 eiro centi) un noteikt termiņu tā labprātīgai izpildei desmit dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam, sākot no 2013. gada 6. novembra līdz pilngadībai ik mēnesi Ls 70, kas ir 99.60 EUR (deviņdesmit deviņi eiro un 60 eiro centi).

Noteikt, ka spriedums par līdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/,, par labu Latvijas Reublikai tiesas izdevumus 335.97 EUR (trīs simti trīsdesmit pieci eiro un 97 eiro un noteikt termiņu tā labprātīgai izpildei 10dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laika Rīgas apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā.

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesnese M. Griķe